

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobce: **J. R.**
zastoupen JUDr. Denisem Mitrovičem, advokátem
se sídlem v Týništi nad Orlicí, Mírové náměstí 274

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
se sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 1. 2020, č. j. MPSV-2020/18642-918, o
příspěvek na péči,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozhodnutím žalovaného ze dne 27. 1. 2020, č. j. MPSV-2020/18642-918 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky, krajské pobočky v Hradci Králové ze dne 2. 5. 2019, č. j. 7208/2019/KNO (dále jen „*rozhodnutí správního orgánu prvního stupně*“), jímž byl žalobci od února 2019 zvýšen příspěvek na péči z částky 880 Kč na částku 4 400 Kč měsíčně, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno.

2. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že žalobce není osobou starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. d) nebo c) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o sociálních službách*“), považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni IV (úplná závislost), nebo ve stupni III (těžká závislost), ale je osobou starší 18 let věku, která se **podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách, považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost)**. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné osoby a není schopen zvládat pět nebo šest základních životních potřeb. Tento zdravotní stav byl i ke dni 22. 2. 2019. S odkazem na posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové (dále jen „*posudková komise MPSV*“ nebo „*PK MPSV*“) žalovaný ve shodě se závěry správního orgánu prvního stupně konstatoval, že žalobce není schopen zvládat těchto šest základních životních potřeb: a) mobilitu, e) oblékání a obouvání, f) tělesnou hygienu, g) výkon fyziologické potřeby, i) osobní aktivity, j) péči o domácnost, a je tak závislý na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II, čemuž odpovídá příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč měsíčně.

II. Obsah žaloby

3. Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce včas podanou žalobou. Napadené rozhodnutí považuje za nezákonné ze dvou důvodů.
4. V první žalobním bodu namítá nesprávné zjištění skutkového stavu věci z důvodu neobjektivního zkoumání jeho skutečného zdravotního stavu. Žalobce má za to, že žalovaný vydal své rozhodnutí na základě posudku posudkové komise MPSV ze dne 13. 1. 2020, která zasedla v době, kdy ještě bylo řízení přerušeno, přičemž řádně nezohlednila všechny skutečnosti významné pro posouzení stupně závislosti žalobce. Žalobce uvádí, že objektivně je osobou ve vyšším stupni závislosti, když nad rámec žalovaným uváděnými 6 činnostmi, které mu byly uznány za nezvládané, nezvládá další čtyři základní životní potřeby. Jmenovitě **b) orientaci**, kdy vzhledem k úplné hluchotě na jedno ucho a 65% hluchotě na druhé ucho, není schopen se orientovat místně ani časově. Dále nezvládá **c) komunikaci**, kdy vzhledem ke špatným vyjadřovacím schopnostem není schopen koherentně komunikovat, není schopen (po zdravotní stránce) ovládat počítač ani mobilní telefon, s velkými obtížemi si zapne televizor. Jediné komunikace, které je schopen, je zdlouhavé a problematické psaní SMS zpráv. Žalobce nezvládá ani **d) stravování**, není schopen si sám nalít nápoj, přemístit si jídlo na talíř, jídlo si uvařit či ohřát či přenést na místo konzumace. Rovněž není schopen **h) pečovat o své zdraví**, což v jeho případě znamená starat se o své opruzeniny, není schopen si mazat nohy a nádorky na hlavě, není schopen si ohlídat řádné podávání medikace (zapomíná, které léky si vzal a které nikoli nebo zapomene léky brát úplně). Žalobce má za to, že posudková komise MPSV žádnou z těchto okolností nevzala při svém rozhodování v potaz. Tím zatížila řízení vadou, neboť nezjistila skutkový stav v rozsahu potřebném pro rozhodnutí.
5. V druhém žalobním bodu žalobce namítá, že byla porušena jeho procesní práva, což spatřuje jednak v tom, že posudek posudkové komise MPSV byl vyhotoven v době, kdy řízení bylo přerušeno a dále v tom, že se nemohl seznámit s obsahem spisu a vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí. Uvedl, že správní orgán mu sice písemně sdělil, že se může k podkladům pro rozhodnutí vyjádřit, ale již mu nezaslal kopii stěžejního posudku, a s

vědomím značně omezené mobility žalobce mu dal k vyjádření dobu toliko pěti dnů. Explicitně ho neupozornil na právo nahlédnout do spisu (na cyklostylovaném předtisku bylo pouze uvedeno, že právo na nahlížení do spisu tím není dotčeno) a na telefonický dotaz jeho manželky jim bylo sděleno, že se k podkladům ani vyjádřit nemusí. Tím byl žalobce zkrácen na svém právu seznámit se s obsahem posudku posudkové komise MPSV.

6. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil, věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že pro účely odvolacího řízení si vyžádal posudek posudkové komise MPSV, která ve svém posudku ze dne 13. 1. 2020 vycházela ze spisu OSSZ Rychnov nad Kněžnou, zdravotní dokumentace ošetřujícího lékaře, závěrečné zprávy z hospitalizace žalobce na Rehabilitační klinice FN Hradec Králové ve dnech 23. 1. - 15. 2. 2019, předložených lékařských nálezů a ze závěrů sociálního šetření. PK MPSV hodnotila základní životní potřeby žalobce shodně jako lékař Lékařské posudkové služby Okresní správy sociálního zabezpečení Rychnov nad Kněžnou (dále také jen „LPS OSSZ“) v posudku ze dne 10. 4. 2019, který byl podkladem pro vydání rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.
8. Žalovaný uvedl, že PK MPSV neshledala důvod pro nezvládání potřeb orientace, komunikace, stravování a péče o zdraví, neboť žalobce nemá těžké postižení horních končetin ve smyslu ochrnutí, na dolních končetinách jde o paraparézu, nemá těžké omezení rozsahu hybnosti nosných kloubů, závažné postižení zraku stupně praktické nevidomosti ani sluchu stupně praktické nedoslýchavosti, u psychického stavu se jedná o lehké omezení kognitivních funkcí. Rovněž výsledek sociálního šetření odpovídá zjištěním ohledně zdravotního stavu a funkčních poruch žalobce.
9. K namítaným nezvládaným základním životním potřebám žalovaný uvedl, že v případě potřeby **orientace** z lékařských nálezů vyplývá lehký kognitivní deficit (MMSE 29 bodů z celkových 30). Ze závěrečné zprávy z hospitalizace vyplývá, že žalobce je místem i osobou orientovaný, časem s malou chybou. Anamnesticky je uvedena hluchota vpravo a částečně vlevo. Nebyla zjištěna praktická hluchota. Dále odkázal na propouštěcí rehabilitační lázeňskou zprávu z Janských Lázní ze dne 20. 11. 2019, z níž vyplývá, že žalobce neměl zájem o kognitivní tréninky ani terapie. Zjištění PK MPSV odpovídá i závěrům sociálního šetření, při němž žalobce slyšel bez potřeby zvyšovat hlas. Byl rovněž orientovanou osobou v přirozeném prostředí a v obvyklých situacích, byl orientován časem (jen problémy s datem, stěžoval si na zapomínání). Žalovaný proto neshledal rozpor mezi závěry posudkové komise na základě lékařských zpráv a provedeného sociálního šetření ohledně orientace žalobce. Tíže postižení v oblasti orientace u žalobce neodpovídá nezvládání této základní životní potřeby.
10. K základní životní potřebě **komunikace** žalovaný uvedl, že posudková komise nezjistila, že by žalobce nebyl schopen dorozumět se mluvenou řečí. Ze záznamu sociálního šetření vyplývá, že slovní komunikace je úměrná věku, žalobce položeným otázkám rozuměl a byl na ně schopen odpovědět. Zvládl by napsat krátký text, z telefonu zavolat, hovor přijme, SMS napíše. Nevyplývalo, že by nechápal obsah sdělení. Doložený zdravotní stav žalobce tíží neodpovídá závažné mentální ani smyslové poruše.

11. K základní životní potřebě **stravování** žalovaný uvedl, že žalobce má horní končetiny bez omezení, aktivní hybnost má správnou, bez omezení všemi směry, jemnou motoriku má normální. Z medicínského hlediska proto není důvod, aby tuto potřebu nezvládal. Ze sociálního šetření vyplynulo, že stravu připravuje manželka, nebo si jídlo objednají. Žalobce si sám jídlo naporcuje a sám se nají. Pitný režim dodržuje, pití mu chystá manželka. Žalovaný uvedl, že zvládat některé úkony jako je přenesení stravy, lze za pomoci facilitačních pomůcek (např. servírovacího vozíku), jejich použití není důvodem pro nezvládání uvedené potřeby. Doplnil, že obecně k nezvládání této potřeby může dojít např. při anatomické nebo funkční ztrátě obou končetin, při ztrátě úchopové schopnosti obou rukou, při praktické a úplné nevidomosti a těžkých duševních poruchách, čemuž zdravotní stav žalobce neodpovídá. Žalovaný rovněž upozornil na to, že příprava jídla se hodnotí v rámci základní životní potřeby péče o domácnost, která byla hodnocena jako nezvládaná.
12. K základní životní potřebě **péče o zdraví** žalovaný uvedl, že při sociálním šetření bylo zjištěno, že k lékařům žalobce objednává a vozí pečující osoba, což bylo zhodnoceno v rámci základních životních potřeb mobility a osobních aktivit, které byly zhodnoceny jako nezvládané. Bylo rovněž zjištěno, že žalobce si připravuje léky sám do dávkovače a užívá je dle rozpisu 3x denně. Z propouštěcí rehabilitační zprávy ze dne 20. 11. 2019 vyplývá, že opruzeniny jsou zhojeny. Z lékařských zpráv rovněž vyplývá, že žalobce nemá významně narušeny kognitivní funkce, netrpí vážným duševním postižením, nemá ani postižení hybnosti horních končetin, není proto důvod pro nezvládání této potřeby.
13. K žalobní námitce porušení procesních práv žalobce žalovaný uvedl, že odvolací řízení se přerušuje na dobu, po kterou bude posudková komise MPSV posuzovat zdravotní stav účastníka řízení. Tato speciální úprava má přednost před obecnou úpravou správního řízení dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Dále uvedl, že oznámení o přerušení i pokračování řízení bylo žalobci řádně oznámeno, jakož i standardní poučení o právu nahlížet do spisu a vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Nad rámec povinností ukládaných žalovanému zákonem byl v uvedeném přípise žalobci sdělen i stěžejní závěr posudku posudkové komise MPSV, obsah se účastníkům nezasílá. Pětidenní lhůta pro seznámení je dle žalovaného standardní, žalobce o její prodloužení nežádal.
14. Navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V. Posouzení věci krajským soudem

15. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě rozhodl při jednání, z něhož se žalovaný předem omluvil.
16. V přezkumném řízení soud provedl důkaz obsahem předložených správních spisů, z nichž ověřil následující rozhodné skutečnosti:

Řízení ve věci příspěvku na péči bylo zahájeno podáním žádosti ze dne 22. 2. 2019.

Dne 7. 3. 2019 bylo provedeno sociální šetření pro účely řízení o příspěvku na péči. Ze záznamu z tohoto šetření soud zjistil k základní životní potřebě **orientace**, že žalobce je orientovanou osobou v přirozeném prostředí a v obvyklých situacích, je orientován časem, má jen problémy s datem, stěžuje si na zapomínání. Má zhoršený zrak, používá

brýle. Na pravé ucho neslyší, na levé omezeně, ale při rozhovoru nebylo třeba zvyšovat hlas (viz shodně výše - vyjádření žalovaného). K základní životní potřebě **komunikace** je v záznamu uvedeno, že slovní komunikace je úměrná věku, žalobce položeným otázkám rozumí a je na ně schopen odpovědět. Zvládl by napsat krátký text, z telefonu zavolat, hovor přijme, SMS napíše (viz shodně výše - vyjádření žalovaného). K základní životní potřebě **stravování** je v záznamu uvedeno, že stravu žalobci připravuje manželka, nebo si obědy objednají z hospody. Žalobce si sám jídlo naporcuje a sám se nají. Pitný režim dodržuje, pití mu chystá manželka (viz shodně výše - vyjádření žalovaného). K základní životní potřebě **péče o zdraví** je v záznamu uvedeno, že o léčebný režim se stará pečující osoba, která žalobce objednává a vozí k lékařům. Žalobce si připravuje léky sám do dávkovače a užívá je dle rozpisu 3x denně (viz shodně výše - vyjádření žalovaného).

Posudková lékařka OSSZ Rychnov nad Kněžnou při posouzení zdravotního stavu žalobce ve svém posudku ze dne ze dne 10. 4. 2019 vycházela ze zdravotnické dokumentace ošetřující praktické lékařky MUDr. S. ze dne 26. 3. 2019 a dalších odborných lékařských nálezů (závěrečné zprávy z Neurochirurgické kliniky FN Hradec Králové ze dne 14. 11. 2018, závěrečné zprávy Rehabilitační kliniky FN Hradec Králové ze dne 15. 2. 2019). Při posouzení zdravotního stavu u žalobce zjistila tato zdravotní postižení: stav po laminektomii C5,6, cervikobrachiální syndrom na podkladě v.s. myelopatie C4/5- C6/7, paraparézu dolních končetin, peroneální plegii vlevo, deficit kognitivních funkcí s poruchou paměťových a exekutivních funkcí, diabetes mellitus II. typu s diabetickou polyneuropatií, ISCH, stav po bypassu v roce 2003, arteriální hypertenzi, hluchotu úplnou vpravo, částečně vlevo, varixy DKK, obezitu (BMI 38,7), gonartrózu bilat., coxartrózu, stav po operaci katarakty bilat. Lékařka uvedla, že chůze žalobce je pomalá, nejistá, paretická s přepadáváním L špičky, chůze s oporou dvou francouzských holí nebo pomocí rolátoru v doprovodu druhé osoby (prevence pádu) pouze na krátkou vzdálenost (20-40 m), na delší vzdálenost používá mechanický vozík. Dále uvedla, že žalobce je orientovaný, komunikace je úměrná věku. Potřebuje výraznou pomoc s oblékáním a obouváním, s tělesnou hygienou, trvale nosí pleny. Léky si připravuje sám, do sociálních aktivit se nezapojuje, péči o domácnost nezvládá. Dospěla k závěru, že žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc při těchto šesti základních životních potřebách: a) mobilitě, e) oblékání a obouvání, f) tělesné hygieně, g) výkonu fyziologické potřeby, i) osobních aktivitách, j) péči o domácnost, a považuje se podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost).

Správní orgán prvního stupně na podkladě výše uvedeného posouzení vydal dne 2. 5. 2019 rozhodnutí č. j. 7208/2019/KNO, kterým žalobci od února 2019 zvýšil příspěvek na péči z částky 880 Kč na částku 4 400 Kč měsíčně.

Odvolací orgán (žalovaný) žalobou napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a s odkazem na závěry posudku PK MPSV v Hradci Králové ze dne 13. 1. 2020 potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (viz výše).

17. Při jednání soudu zástupce žalobce odkázal na podanou žalobu. Uvedl, že žalobce se závěry posudkových orgánů nesouhlasí. Předložil k založení do spisu lékařskou zprávu MUDr. S. (ošetřující lékařky žalobce) ze dne 20. 2. 2020, v níž se vyjadřuje k nezvládání neuznaných základních životních potřeb žalobcem, a to **péči o zdraví** (užívání léků - nutná kontrola manželky, převazy rány po operaci - sestry z domácí péče, opruzeniny - péče okolí, pleny - s dopomocí, kontroly u lékaře - nutná pomoc rodiny), **orientaci** (je

orientován osobou a místem, není orientován časem – poruchy paměti), **komunikaci** (není schopen pracovat s počítačem, telefonem, sám nezapne televizor) a **stravování** (sám není schopen si uvařit, ani ohřát jídlo, dát na talíř a přenést si jídlo a pití) s tím, že tento stav trval i v době rozhodování správních orgánů obou stupňů. Navrhl, aby zdravotní stav žalobce byl posouzen soudem ustanoveným znalcem.

18. Krajský soud uvedenému důkaznímu návrhu nevyhověl (§ 52 odst. 1 s. ř. s.) s odůvodněním nadbytečnosti (v dosavadním posouzení zdravotního stavu žalobce neshledal žádné zásadní rozpory ani nedostatečné posouzení všech rozhodujících skutečností) a zásady procesní ekonomie.
19. Soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu, ve svém rozhodnutí vyšel ze skutkového a právního stavu takto zjištěného (§ 77 odst. 2 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.
20. Při posouzení věci soud vycházel z následujících rozhodných skutečností, platné právní úpravy a učiněných právních závěrů:
21. Zákon o sociálních službách upravuje podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci. Podmínky nároku na příspěvek na péči vycházejí z § 7 citovaného zákona, kde je uvedeno, že příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby a nárok na něj mají osoby uvedené v § 4 odst. 1, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8, pokud jim tuto pomoc poskytuje např. osoba blízká.
22. Podle § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách se **osoba starší 18 let** věku považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby [písm. a)], **stupni II (středně těžká závislost)**, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu **není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb [písm. b)]**, stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb [písm. c)], stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb [písm. d)], a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.
23. Podle § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.

Z odst. 4 citovaného ustanovení plyne, že při hodnocení schopností zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Odst. 5 téhož ustanovení upravuje uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě tak, že musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí

s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

24. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, v platném znění (dále jen „vyhláška“).
25. Pro účely stanovení stupně závislosti se schopnost osoby zvládat základní životní potřeby hodnotí podle aktivit, které pro jednotlivé základní životní potřeby vymezuje příloha č. 1 k vyhlášce.
26. Podle § 1 citované vyhlášky se schopnost osoby zvládat základní životní potřeby pro účely stanovení stupně závislosti hodnotí v přirozeném sociálním prostředí a s ohledem na věk fyzické osoby. Při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby se hodnotí tělesné struktury, tělesné funkce duševní, mentální, smyslové, oběhové, dechové, hematologické, imunologické, endokrinologické, metabolické, zažívací, vylučovací, neuromuskuloskeletální, včetně hrubé a jemné motoriky, a funkce hlasu, řeči a kůže, a to ve vztahu k rozsahu a tíži poruchy funkčních schopností. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
27. Příloha č. 1 k vyhlášce, která vymezuje schopnosti zvládat základní životní potřeby (viz též § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách), uvádí pod písm. b), že za schopnost zvládat základní životní potřebu **orientace** se považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se osobou, časem a místem, orientovat se v přirozeném sociálním prostředí, orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat.

Pod písm. c) **komunikace** se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy osoba je schopna vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům a zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.

Pod písm. d) **stravování** se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nalít nápoj, rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu.

Pod písm. h) **péče o zdraví** se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření

a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky, rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc.

28. Krajský soud zdůrazňuje, že zdravotní stav osoby posuzuje pro účely odvolacího správního řízení, jehož předmětem je příspěvek na péči, posudková komise zřízená žalovaným na základě § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Stěžejním důkazem v tomto řízení je tak lékařský posudek PK MPSV, na který je kladen požadavek úplnosti a přesvědčivosti (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, čj. 4 Ads 57/2009-53).
29. PK MPSV ve posudku ze dne 13. 1. 2020 vycházela z dostupné a aktuální zdravotní dokumentace, jejíž součástí byly zejména velmi podrobné propouštěcí zprávy z Rehabilitační kliniky FN v Hradci Králové ze dne 15. 2. 2019, tak i z lázeňské péče ze dne 20. 11. 2019, v nichž je zdravotní stav žalobce pro účely posouzení ve věci příspěvku na péči komplexně popsán. Posudková komise měla k dispozici rovněž záznam ze sociálního šetření (ze dne 7. 3. 2019) a její závěry jsou s těmito podklady v souladu. Ačkoli si soud umí představit kvalitnější a propracovanější odůvodnění, ze skutkových zjištění posudkové komise uvedených v posudkovém závěru soud nemá pochybnosti o tom, že žalobce vyžadoval pomoc pouze při šesti základních životních potřebách, což odpovídá stupni závislosti II ve smyslu § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách.
30. Účelem právní úpravy obsažené v zákoně o sociálních službách a prováděcí vyhlášce je objektivizovat kritéria pro hodnocení zdravotního stavu pro účely zjištění míry závislosti na pomoci třetích osob v rámci systému sociální pomoci. Nejvyšší správní soud se vyjádřil v rozsudku ze dne 30. 6. 2014, č. j. 4 Ads 75/2014-20 k této problematice následovně: *„I když nelze vyloučit možnost, že jedno konkrétní zdravotní postižení může vést k neschopnosti zvládat více základních životních potřeb, k takovému závěru je možné dospět pouze v případě, že konkrétní postižení skutečně brání posuzované osobě ve vykonávání více reálných aktivit spadajících do různých životních potřeb ve smyslu předmětné vyhlášky. Naopak k takovému závěru nelze dospět tak, že jedna konkrétní aktivita (dodržování dietního režimu) by byla opakovaně hodnocena v rámci více životních potřeb, jak se toho domáhá stěžovatelka. Takový závěr by byl i v rozporu s účelem právní úpravy, kterou je, jak výše uvedeno, objektivní vyhodnocení stupně závislosti na pomoci třetích osob z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.“* Uvedený závěr lze aplikovat i v nyní projednávané věci. Žalobce totiž nezvládání některých dílčích aktivit spojuje s neuznanou životní potřebou, ač její nezvládání mu bylo zohledněno v rámci jiné životní potřeby, která mu byla uznána jako nezvládaná (viz např. péče o zdraví – doprovod k lékaři byl uznán v rámci mobility nebo stravování - příprava jídla byla zhodnocena v rámci péče o domácnost), jak na tyto žalobní námitky adekvátně žalovaný reagoval v rámci svého vyjádření k žalobě a soud se s uvedeným posouzením ztotožňuje. Některé skutečnosti žalobcem tvrzené v žalobě, o neschopnosti zvládání neuznaných životních potřeb, jsou v rozporu se sociálním šetřením nebo obsahem odborných lékařských zpráv. Žalobce rovněž opakovaně uvádí, že při zvládání některých neuznaných životních potřeb potřebuje dohled, který však není a nemůže být kritériem pro vyslovení závěru o nezvládání určité životní potřeby. Krajský soud v žádném případě nechce zlehčovat zdravotní stav žalobce, který je dlouhodobě nepříznivý, jeho tíže z hlediska dopadu na schopnost zvládat základní životní potřeby dle výše vymezených zákonných kritérií dle

soudem provedeného dokazování odpovídá nezvládání toliko šesti základních životních potřeb.

31. Zástupce žalobce při jednání soudu předložil lékařskou zprávu ošetřující lékařky žalobce ze dne 20. 2. 2020 (tj. ohledně nezvládání neuznaných základních životních potřeb) s tím, že tento stav trval i v době rozhodování správních orgánů obou stupňů. Předložení této zprávy až v řízení před soudem nemohlo mít vliv na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí vzhledem k ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s., podle kterého soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Nad rámec uvedeného krajský soud konstatuje, že citovaná lékařská zpráva neobsahuje žádné nové informace, které by nebyly obsaženy v odborných lékařských zprávách nebo nebyly zjištěny v rámci sociálního šetření. Rovněž platí, že stanovisko ošetřujícího lékaře nebo odborného lékaře bez posudkové atestace nemůže zvrátit závěr posudkové komise MPSV, jak se tohoto v podstatě dovolává žalobce.
32. Krajský soud má za to, že v řízení před správními orgány byl na základě dostupných a aktuálních lékařských zpráv řádně a dostatečně zjištěn skutkový stav věci pro rozhodnutí v předmětné věci. První žalobní námitku proto důvodnou neshledal.
33. Krajský soud nepřisvědčil ani druhé žalobní námitce, týkající se porušení procesních práv žalobce. Z obsahu správního spisu a výše uvedené rekapitulace krajský soud zjistil, že po podání odvolání žalobce proti prvoinstančnímu rozhodnutí, žalovaný usnesením ze dne 28. 5. 2019 (žalobci doručeným dne 30. 5. 2019) přerušil řízení do doby, po kterou bude posudková komise PMSV v Hradci Králové zkoumat zdravotní stav žalobce s tím, že v řízení bude pokračováno poté, co žalovaný obdrží od této komise příslušný posudek. Dne 15. 1. 2020 žalovaný vyrozuměl žalobce (doručeno dne 17. 1. 2020) o tom, že dne 15. 1. 2020 obdržel od posudkové komise PMSV posudek ze dne 13. 1. 2020 a seznámil ho s posudkovým výrokem. Současně ho ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu poučil o právu nahlížet do spisu a vyjádřit se písemně či ústně do protokolu k podkladům rozhodnutí ve lhůtě 5 pracovních dnů ode dne oznámení (s uvedením úředních hodin - oddělení odvolání a správní agendy pro Královéhradecký kraj v Hradci Králové). Procesní práva žalobce nebyla žádným způsobem porušena, pětidenní lhůta pro seznámení se krajskému soudu nejví jako nepřiměřená. Žalobce se mohl dle uvedeného vyrozumění objednat a domluvit si termín i telefonicky, nic z toho nevyužil, o prodloužení lhůty k seznámení rovněž nepožádal.
34. Krajský soud své konečné rozhodnutí opírá o shodná zjištění obou posudkových orgánů, zejména pak o posudek PK MPSV v Hradci Králové ze dne 13. 1. 2020, jehož závěry odůvodnily správnost žalobou napadeného rozhodnutí, tj. že žalobce je osobou, která se **podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách, považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II** (středně těžká závislost). Soud uzavírá, že neshledal v postupu správních orgánů žádné pochybení.
35. Na základě shora uvedeného dospěl soud k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

V. Náklady řízení

36. Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce nebyl ve věci úspěšný a správní orgán, který měl ve věci úspěch, přiznání nákladů řízení nepožadoval.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové dne 11. února 2021

v z. JUDr. Jana Kábrtová v. r.
JUDr. Ivona Šubrtová
samosoudkyně